

Lausunto

02.12.2022

Asia: VN/28904/2022

Lausuntopyyntö esityksistä valtioneuvoston asetuksiksi kiireellisen hoidon perusteista ja päivystyksen erikoisalakohtaisista edellytyksistä annetun valtioneuvoston asetuksen ja eräiden muiden asetusten muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Tässä lausunnossa otetaan kantaa sukupuoli-identiteetin tutkimuksen ja hoidon järjestämiseen translain uudistuessa HUS Sukupuoli-identiteetin tutkimuspoliklinikan näkökulmasta.

Sukupuoli-identiteetin tutkimus on äärimmäisen haastavaa lääketieteellistä tutkimusta, jossa tarvitaan moniammatillista yhteistyötä psykiatrian sisällä mutta myös muiden erikoisalojen kanssa.

3. sukupuoli-identiteetin tutkimukseen keskittyvää poliklinikkaan en voi suositella perustettavaksi: ensinnäkin psykiatripulan lisäksi muutakin henkilökuntaa kuten sairaanhoitajia ja psykologeja puuttuu julkisesta terveydenhuollosta. Mistä uuteen poliklinikkaan saataisiin osaavaa henkilökuntaa? Potilaiden yhdenvertaisuus ja potilasturvallisuus vaarantuisi, jos uusi poliklinikka perustettaisiin tässä resurssitilanteessa. Mitä kokeneempi tutkimushenkilöstö poliklinikoilla on, sitä nopeammin ja tasokkaammin tutkimusjakso saadaan vietyä läpi. Potilasturvallisuus ja yhdenvertainen hoito edellyttää myös tutkimuksen lisäksi hoidon koordinoitua ja suurimmaksi osaksi suorittamista tähän erikoistuneiden gynekologien ja plastiikkakirurgien sekä muun henkilökunnan osalta.

Tutkimuksen ja hoidon on oltava erikoistuneissa yliopistollisissa sairaaloissa, koska tutkimukset sukupuoli-identiteettihäiriöiden hoitojen vaikuttavuudesta ovat kansainvälisestikin alkutekijöissään ja esimerkiksi muunsukupuolisille henkilöille annettava hoito on luonteeltaan kokeellista. Detransitiota toivovien potilaiden määrä vaikuttaa lisääntyvän ja tästä kerätty tieto on tärkeä koota, jotta tätä potilasryhmää voitaisiin tukea parhaalla mahdollisella tavalla.

Palkon 11.6.2020 antama ohjeistus hoidon porrastamiseksi niin, että sukupuolidysforian alkuvaiheen hoito on perusterveydenhuollossa, selkeytti erikoissairaanhoidon tertiääriyksikköihin luettavien sukupuoli-identiteetin tutkimuspoliklinikoiden tehtäviä ja helpotti osaltaan ruuhkaa poliklinikalla.

Sukupuolen muuttamisen sijaan nykyään käytetään termiä sukupuolen korjaus.

Kettula Kaisa
HUS Psykiatria: Sukupuoli-identiteetin tutkimuspoliikklinikka -
apulaisylilääkäri